

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Кількісні соціологічні дослідження»,
що викладається в межах ОПП Прикладна соціологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2024

Назва дисципліни	Кількісні соціологічні дослідження
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 054 «Соціологія»
Викладачі дисципліни	Химович Оксана Степанівна, канд. соціол. наук, доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: o.khymovych@gmail.com, oksana.khymovych@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/hymovych-o-s Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лабораторних занять за попередньою домовленістю. Також можливі онлайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача.
Сторінка дисципліни	https://clio.lnu.edu.ua/course/kilkisni-sotsiologichni-doslidzhennia-2-semestr
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Кількісні соціологічні дослідження» є нормативною навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійної програми бакалаврського рівня «Прикладна соціологія» зі спеціальності 054 «Соціологія», яка викладається у 2 семестрі в обсязі 4,5 кредитів за Європейською Кредитною Трансферною Системою (ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний і фактографічний матеріал для формування цілісного уявлення про програму соціологічного дослідження та основні методи опитувань. Крім того, передбачено проведення лабораторних занять, під час яких студенти практикуються у застосуванні основних кількісних методів соціологічних досліджень, зокрема опитування face-to-face, анкетування та спостереження.
Мета та цілі дисципліни	Мета полягає у формуванні у майбутніх соціологів необхідної бази знань з теорії та загальної методології проведення “кількісних” соціологічних досліджень, що включає також знання про кількісні методи збору соціологічної інформації та вміння їх застосовувати у майбутній професійній діяльності. Розглянути суть і зміст кожного методу, виділити основні тенденції їх з використання у сучасній соціології, простежити генезис теорій, в яких відображається розуміючий потенціал кількісного дослідження. Допомогти студентам засвоїти методологічний інструментарій самостійного дослідження соціальних процесів. Завдання курсу “Кількісні соціологічні дослідження”: <ul style="list-style-type: none"> розглянути особливості соціологічних теорій;

	<ul style="list-style-type: none"> • розглянути основні поняття, місце та роль кількісних методів в системі збору соціологічної інформації, специфіку їх використання та особливості отримуваної інформації; • розглянути засади методології кількісних емпіричних соціологічних досліджень; • розглянути засади вимірювання в емпіричних соціологічних дослідженнях; • з'ясувати основні поняття та теоретичні основи проведення вибіркового дослідження в соціології; • розглянути основні методологічні та методичні аспекти організації вибіркового дослідження; • розкрити зміст основних типів вибіркового дослідження; • розкрити зміст основних методів і технік проектування та реалізації вибіркового дослідження; • навчити студентів організації та проведення вибіркового дослідження; • навчити студентів застосовувати кількісні методи збору соціологічної інформації при проведенні соціологічних досліджень; • навчити студентів конструювати інструментарій для збору інформації кількісними методами соціологічних досліджень; • навчити студентів базовим технікам та процедурам, що притаманні кожному з методів збору кількісної соціологічної інформації; • розширити їх навички самостійних практично-соціологічних досліджень.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основна література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціологія. Навчальний посібник/ За ред. О.Макеєва. Київ, 2005. 2. Паніна Н. Кодекс професійної етики соціолога // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2004 - №3. – С. 9-21. 3. Дизайн дослідження: підходи на основі якісних, кількісних і змішаних методів / Перекл. Ігор Кобель, Тарас Кобель. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2022. 284 с. ISBN 978-617-7608-45-4 4. Горбачик А. П. Аналіз даних соціологічних досліджень засобами SPSS : навч. посіб. / А. П. Горбачик, С. А. Сальнікова. – Луцьк : РВВ Вежа, 2008. – 164 с. 5. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження. – К.: Наукова думка, 1995. –145 с. <p style="text-align: center;"><i>Додаткова література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Костенко Н., Іванов В. Досвід контент-аналізу: Моделі та практики: Монографія. К.: Центр вільної преси, — 2003. — 200 с. 2. Паніна Н. Методичні та організаційні аспекти соціологічного моніторингу // Українське суспільство 1994—2004. Моніторинг соціальних змін. — К.: Ін-т соціології НАН України, 2004. — С. 7—20. (Головаха Є.) 3. Паніотто В. І. Статистичний аналіз соціологічних даних / В. І. Паніотто, В. С. Максименко, Н. М. Харченко. – К. : Вид. дім КМ Академія, 2004. – 270 с. 4. Соціальна експертиза в Україні: методологія, методика, досвід впровадження / За ред. Ю.І.Саєнка. – К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. – 194 с.

5. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. – 405 с.

6. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. Консультант-рецензент Володимир Паніотто. К.: Дух і Літера, 2015. – 380 с.

7. Babbie E. The Practice of Social Research, Twelfth Edition – Wadsworth: Cengage Learning, 2010. – 530 p.

8. Homer, R. The Ethics of Social Research. (London, Harlow, ESSEX, 1991): 127-159. (Chapter 6 “Writing and publication”).

9. Chanfrault-Duchet, Marie-Francoise. “Narrative Structures, Social Models, and Symbolic Representation in the Life Story.” Berger Gluck, Sherna; Daphne Patai, eds. Women’s Words. The Feminist Practice of Oral History. (New York, London: Routledge, 1991): 77-91

10. Edwards, Rosalind; Jane Ribbens. “Living on the Edges: Public Knowledge, Private Lives, Personal Experience.” Ribbens, Jane; Rosalind Edwards, eds. Feminist Dilemmas in Qualitative Research. Public Knowledge and Private Lives. (London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications Ltd., 1998): 1-23.

11. Finch, Janet. “It’s Great to Have Someone to Talk to”: Ethics and Politics of Interviewing Women.” Hammersley, Martyn, ed. Social Research: Philosophy, Politics, and Practice. (London: SAGE Pbls., 1992): 166-179

Інтернет-джерела:

1. Інтернетові ресурси для соціологів (The Wadsworth Sociology Resource Center): <https://www.cengage.com/>

2. Домашня сторінка інтернетового журналу “Sociological Research Online”: <http://www.socresonline.org.uk/>

3. Бібліографія публікацій про комп’ютерні програми для обробки “текстів”: <https://www.surrey.ac.uk/computer-assisted-qualitative-data-analysis>

4. Аналітичний центр Cedos. URL: <https://cedos.org.ua/>

5. Європейське соціальне дослідження (European social survey) URL: <https://www.europeansocialsurvey.org>

6. Інститут соціології НАН України. URL: <https://i-soc.com.ua/>

7. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>

8. Науково-дослідна інфраструктурна установа для соціальних наук GESIS URL: <https://www.gesis.org/en/eurobarometer-data-service/search-data-access/data-access>

9. Національне дослідження у США General Social Survey (GSS) - URL: <https://gss.norc.org/About-The-GSS>

10. Незалежний дослідницький цент «Соціоінформ». URL: <https://socioinform.com/>

11. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <https://ratinggroup.ua/>

12. Українська соціологічна платформа URL: <http://www.usp.biz.ua/?cat=2>

13. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О.

	<p>Разумкова. URL: https://razumkov.org.ua/</p> <p>14.Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: https://dif.org.ua/</p> <p>15. Центр міської історії. URL: https://www.lvivcenter.org/</p> <p>16.Центр стратегічного планування і розвитку Львова «Інститут міста». URL: https://city-adm.lviv.ua/lmr/utilities/komunalna-ustanova-instytut-mista/</p> <p>17. Info Sapiens. URL: https://www.sapiens.com.ua/</p> <p>18. Kantar TNS URL: https://panel.kantar.com.ua/</p> <p>19. New Image Marketing Group. URL: https://newimage.org.ua/</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Загальний обсяг 135 академічних годин. З них: 64 годин аудиторних занять (32 год лекцій, 32 год лабораторних) та 71 год самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті успішного проходження курсу студент(ка) набуде загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, що сприятимуть формуванню відповідних результатів навчання:</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</i></p> <p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.</p> <p>СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.</p> <p>СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження.</p> <p>СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців.</p> <p>СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.</p> <p><i>Результати навчання:</i></p> <p>РН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.</p> <p>РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.</p> <p>РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.</p> <p>РН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.</p>

	PH12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.
Ключові слова	програма соціологічного дослідження, операціоналізація, інтерпретація, анкетування, спостереження, опитування, екзит-пол, тріангуляція, інструментарій, професійна етика соціолога, доброчесність тощо
Формат курсу	Очний
Теми	<p>Теми:</p> <p>Тема 1. Місце кількісних методів в структурі соціологічного знання.</p> <p>Тема 2. Історія становлення кількісних соціологічних досліджень та сучасний стан.</p> <p>Тема 3. Категорійний апарат методології та методики кількісних соціологічних досліджень. Типовий цикл кількісного соціологічного дослідження.</p> <p>Тема 4. Практика та типологія кількісних соціологічних досліджень. Структура кількісних методів соціологічних досліджень.</p> <p>Тема 5. Методологічні та методичні компоненти кількісного соціологічного дослідження.</p> <p>Тема 6. Процедура концептуалізації.</p> <p>Тема 7. Процедура операціоналізації.</p> <p>Тема 8. Теорія вимірювання у соціології.</p> <p>Тема 9. Методи шкалювання. Конструювання та якість соціологічних шкал.</p> <p>Тема 10. Типи кількісних емпіричних досліджень.</p> <p>Тема 11. Загальні засади вибіркового методу. Методи формування вибіркової сукупності. Розрахунок обсягу вибіркової сукупності.</p> <p>Тема 12. Готування анкети статистичного опитування.</p> <p>Тема 13. Опитувальні методи. Метод експертних оцінок.</p> <p>Тема 14. Спостереження. Експеримент.</p> <p>Тема 15. Політичні дослідження. Екзит-поли. Телефонні та поштові опитування.</p> <p>Тема 16. Тестування. Тріангуляція.</p> <p>Детально див. Додаток «Схему курсу»**</p>
Підсумковий контроль, форма	<p>Іспит (письмово) в кінці семестру.</p> <p>Оцінювання студентів здійснюється за шкалою від 0 до 100 балів. Остаточний рейтинг складається з рейтингу роботи студента впродовж семестру на лабораторних заняттях, рейтингу на основі виконаного індивідуального завдання.</p>
Пререквізити	Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із навчальних дисциплін: Вступ до спеціальності, Візуалізація та інформація для соціологів, Соціальна статистика, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел.

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>групова робота, дискусія, індивідуальна робота, індивідуальні творчі завдання, консультування, опрацювання наукової літератури, джерел за темою дослідження; пошукова робота, практичне заняття, презентація, самоосвіта, самостійна робота</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Мультимедійний проектор Вивчення курсу «Кількісні соціологічні дослідження» потребує використання загально вживаних програм і операційних систем з метою подання електронних матеріалів: електронна пошта, платформи Microsoft Teams, Moodle.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання повинно стимулювати студентів до систематичної праці над курсом. Тому пропонується оцінювати студентів не за старою системою оцінювання, коли невелика частка оцінки припадає на роботу студентів на семінарських заняттях, а лівову частку оцінки становить підсумковий іспит. Така форма оцінювання сприяє суб'єктивізації процесу оцінювання та не стимулює систематичну роботу студентів. Система оцінювання запропонована автором програми передбачає комплексне оцінювання роботи студентів на заняттях, їх індивідуальної роботи.</p> <p>Розподіл балів, що їх отримують студенти під час семестру і під час складання іспиту,:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Робота на лабораторних заняттях - 30 балів. 2.Індивідуальне практичне завдання (програма соціологічного дослідження) - 20 балів 3.Іспит - 50 балів. <p>Підсумкова кількість балів - 100 балів.</p> <p>Критерії оцінювання дисципліни «Кількісні соціологічні дослідження». Максимальна оцінка: 100 балів. Мінімальна кількість балів для зарахування іспиту: 21 бал із 50 можливих</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Робота на лабораторних заняттях (30 балів) <p>Оцінювання відбувається за наступними критеріями:</p> <p>Відвідуваність занять (5 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Відвідування 90-100% занять – 5 балів ✓ Відвідування 75-89% занять – 4 бали ✓ Відвідування 50-74% занять – 3 бали ✓ Менше 50% – 0 балів <p>Активність під час занять (5 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Участь у дискусіях, відповіді на запитання, коментування матеріалів. ✓ Демонстрація розуміння кількісних методів дослідження. <p>Виконання практичних завдань на заняттях (20 балів):</p> <p>Якість виконання вправ із статистичного аналізу (10 балів)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Використання коректних статистичних методів ✓ Аналіз та інтерпретація даних ✓ Робота у спеціалізованому програмному забезпеченні (SPSS, Excel, R тощо) <p>Оформлення та чіткість пояснень (5 балів)</p>

- ✓ Логічна структура
- ✓ Чіткі висновки на основі розрахунків

Дотримання термінів виконання (5 балів)

- ✓ Вчасне здавання всіх практичних завдань

2. Індивідуальне практичне завдання – Програма соціологічного дослідження (20 балів)

Чіткість постановки проблеми та формулювання гіпотез (5 балів)

- ✓ Коректне визначення теми дослідження
- ✓ Формулювання чітких, вимірюваних гіпотез

Методологічна частина (7 балів)

- ✓ Визначення об'єкта та предмета дослідження
- ✓ Вибірка: обґрунтованість методів збору даних
- ✓ Використання відповідних статистичних методів

Розробка анкети/інструменту збору даних (5 балів)

- ✓ Чітка структура анкети
- ✓ Відсутність упереджених або некоректних питань
- ✓ Логічність та відповідність темі дослідження

Оформлення та подача матеріалу (3 бали)

- ✓ Відповідність академічним стандартам
- ✓ Зрозумілість викладу

3. Іспит (50 балів):

Методологічна частина (25 балів)

1.1. Опис проблемної ситуації (5 балів)

- ✓ Чіткість формулювання (2 бали) – наскільки зрозуміло представлено проблему.
- ✓ Повнота аналізу (2 бали) – врахування відомих аспектів та обґрунтування необхідності дослідження.
- ✓ Посилання на джерела (1 бал) – використання актуальних досліджень.

1.2. Формулювання теми дослідження (3 бали)

- ✓ Конкретність (2 бали) – тема має бути чітко сформульованою та не загальною.
- ✓ Логічна відповідність дослідженню (1 бал) – тема має відповідати подальшим крокам дослідження.

1.3. Мета та завдання дослідження (3 бали)

- ✓ Логічний взаємозв'язок між метою та завданнями (2 бали).
- ✓ Конкретність завдань (1 бал) – завдання мають бути чіткими та такими, що піддаються емпіричному вивченню.

1.4. Об'єкт та предмет дослідження (3 бали)

- ✓ Чітке визначення об'єкта дослідження (1.5 бали) – відповідність критеріям носія проблеми та більш загальної проблеми.
- ✓ Чітке визначення предмета дослідження (1.5 бали) – конкретизація досліджуваного аспекту об'єкта.

1.5. Теоретична інтерпретація базових понять (3 бали)

- ✓ Логічність і обґрунтованість інтерпретації (2 бали).
- ✓ Наявність посилань на авторитетні джерела або авторське

визначення (1 бал).

1.6. Робочі гіпотези дослідження (3 бали)

- ✓ Формулювання гіпотез-підстав (1.5 бали) – виходять із формулювання мети.
- ✓ Формулювання гіпотез-наслідків (1.5 бали) – відповідають завданням дослідження.

1.7а. Операціональна інтерпретація базових понять (3 бали)

- ✓ Логічний взаємозв'язок з робочими гіпотезами (1.5 бали).
- ✓ Чітке розмежування основних категорій (1.5 бали).

1.7б. Конструювання операціональних змінних (2 бал)

- ✓ Правильний розподіл змінних на факторні та показникові (1 бал).
- ✓ Чітке визначення змінних, їх вимірюваність (1 бал).

2. Методична частина (25 балів)

2.1. Характеристика емпіричної бази дослідження (7 балів)

- ✓ Визначення генеральної сукупності (3 бали) – окреслення меж та параметрів популяції.
- ✓ Конструювання вибіркової сукупності (4 бали) – логічне обґрунтування вибірки, розмір, метод відбору.

2.2. Опис методів і технік отримання інформації (10 балів)

- ✓ Вибір відповідних методів збору даних (5 балів) – кореляція методу з предметом дослідження.
- ✓ Розробка дослідницького інструментарію (5 балів) – анкета, бланк спостереження, сценарій інтерв'ю тощо.

2.3. Обґрунтування логіки й методів аналізу даних (8 балів)

- ✓ Обґрунтування логіки аналізу (3 бали) – послідовність роботи з даними.
- ✓ Визначення методів аналізу (3 бали) – обґрунтування використання статистичних або якісних методів.
- ✓ Опис методів емпіричної апробації гіпотез (2 бали) – чи передбачено перевірку гіпотез через аналіз даних.
- ✓ Загальні вимоги до роботи (максимум 3 бали, які можуть бути відняті за недоліки):
 - ✓ Грамотність та логіка викладу (1 бал) – академічний стиль, відсутність граматичних помилок.
 - ✓ Коректність посилань на джерела (1 бал) – використання відповідного цитування.
 - ✓ Дотримання вимог оформлення (1 бал) – структура роботи, правильне подання заголовків, списку літератури.

Підсумок:

Робота на лабораторних заняттях – 30 балів

Індивідуальне практичне завдання (Програма соціологічного дослідження) – 20 балів

Іспит – 50 балів

Зарахування іспиту можливе лише за умови виконання всіх передбачених навчальним планом завдань та отримання мінімум 21 балу за іспит. Ця система оцінювання збалансовує практичні та

теоретичні аспекти кількісних досліджень, мотивуючи студентів до ґрунтовного аналізу даних та застосування кількісних методів у соціології.

Письмові роботи/презентації: очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (індивідуальні презентації, письмові роботи та завдання самостійної роботи)

Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лабораторні заняття курсу та інформують викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом для їх виконання та своєчасного оцінювання.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані в поточному навчанні, бали за індивідуальні презентації та письмові роботи й завдання самостійної роботи. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття; списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставлених завдань.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Студент/ка може отримати додаткові бали, доповнюючи формальну освіту неформальним/інформальним навчанням, яке стосується тематики навчальної дисципліни «Кількісні соціологічні дослідження». Зокрема, додаткові бали можуть бути нараховані за один із перелічених видів діяльності:

- написання і публікацію наукових тез (10 балів (підстава для отримання балів – публікація)),
- виступ на наукових конференціях (10 балів (підстава для отримання балів – програма конференції)),
- участь у тренінгах, семінарах чи інших заходах, які пов'язані з тематикою кількісних соціологічних досліджень (10 балів (підстава для отримання балів – сертифікат)),
- залучення до проведення кількісного соціологічного дослідження (10 балів (підстава для отримання балів – підтвердження від

	керівника проведеного дослідження)).
<p>Питання до іспиту (чи питання на контрольні роботи)</p>	<p>Зарахування іспиту можливе за умови набрання студентом не менше 51 балів зі 100 можливих та виконання усіх передбачених навчальним планом видів робіт.</p> <p>Програма соціологічного дослідження передбачає такі компоненти:</p> <p><u>1. Методологічна частина.</u></p> <p>1.1. Опис проблемної ситуації з вказанням на те, що відомо з приводу обраної проблеми, а що є невідомим і потребує спеціального соціологічного дослідження.</p> <p>1.2. Формулювання теми авторського дослідження (формулювання теми соціологічного дослідження має бути конкретним і виходити з того, що саме збирається досліджувати студент; воно є конкретизацією теми усієї дипломної роботи і має бути вужчим від неї).</p> <p>1.2. Мета та завдання дослідження.</p> <p>1.3. Об'єкт дослідження (за критерієм носія проблеми; за критерієм більш загальної проблеми).</p> <p>1.4. Предмет дослідження (за критерієм більш спеціалізованої проблеми).</p> <p>1.5. Теоретична інтерпретація базових понять, а також інших складників понятійно-категоріального апарату дослідження з обов'язковим посиланням на джерело, звідки подається означення; якщо студент сам сформулював означення, то після його наведення замість посилання у дужках вказується: авторське означення.</p> <p>1.6. Робочі гіпотези дослідження. Гіпотези розбиваються на гіпотези-підстави (можливо за формулюванням мети) та гіпотези-наслідки (можливо за формулюванням завдань).</p> <p>1.7а. Операціональна інтерпретація базових понять відповідно до сформульованих робочих гіпотез дослідження.</p> <p>1.7б. Конструювання операціональних факторних й показникових змінних робочих гіпотез дослідження.</p> <p><u>2. Методична частина.</u></p> <p>2.1. Характеристика емпіричної бази дослідження: окреслення основних параметрів генеральної сукупності, конструювання вибіркової сукупності. 2.2. Опис методів й технік отримання інформації. Розроблення відповідного до них інструментарію дослідження (анкета статистичного соціологічного дослідження, бланк спостереження, формуляр тесту, сценарій фокус-групової дискусії, алгоритм аналізу документів тощо).</p> <p>2.2. Обґрунтування логіки й методів аналізу даних, що будуть отримані з використанням розробленого інструментарію, зокрема, визначення методів емпіричної апробації робочих гіпотез дослідження.</p> <p>Критерії оцінювання програми соціологічного дослідження (50 балів)</p>

Загальна оцінка формується на основі якості виконання двох частин: методологічної та методичної, кожна з яких має свої ключові елементи.

1. Методологічна частина (25 балів)

1.1. Опис проблемної ситуації (5 балів)

Чіткість формулювання (2 бали) – наскільки зрозуміло представлено проблему.

Повнота аналізу (2 бали) – врахування відомих аспектів та обґрунтування необхідності дослідження.

Посилання на джерела (1 бал) – використання актуальних досліджень.

1.2. Формулювання теми дослідження (3 бали)

Конкретність (2 бали) – тема має бути чітко сформульованою та не загальною.

Логічна відповідність дослідженню (1 бал) – тема має відповідати подальшим крокам дослідження.

1.3. Мета та завдання дослідження (3 бали)

Логічний взаємозв'язок між метою та завданнями (2 бали).

Конкретність завдань (1 бал) – завдання мають бути чіткими та такими, що піддаються емпіричному вивченню.

1.4. Об'єкт та предмет дослідження (3 бали)

Чітке визначення об'єкта дослідження (1.5 бали) – відповідність критеріям носія проблеми та більш загальної проблеми.

Чітке визначення предмета дослідження (1.5 бали) – конкретизація досліджуваного аспекту об'єкта.

1.5. Теоретична інтерпретація базових понять (3 бали)

Логічність і обґрунтованість інтерпретації (2 бали).

Наявність посилань на авторитетні джерела або авторське визначення (1 бал).

1.6. Робочі гіпотези дослідження (3 бали)

Формулювання гіпотез-підстав (1.5 бали) – виходять із формулювання мети.

Формулювання гіпотез-наслідків (1.5 бали) – відповідають завданням дослідження.

1.7а. Операціональна інтерпретація базових понять (3 бали)

Логічний взаємозв'язок з робочими гіпотезами (1.5 бали).

Чітке розмежування основних категорій (1.5 бали).

1.7б. Конструювання операціональних змінних (2 бал)

Правильний розподіл змінних на факторні та показникові (1 бал).

Чітке визначення змінних, їх вимірюваність (1 бал).

2. Методична частина (25 балів)

2.1. Характеристика емпіричної бази дослідження (7 балів)

Визначення генеральної сукупності (3 бали) – окреслення меж та параметрів популяції.

Конструювання вибіркової сукупності (4 бали) – логічне обґрунтування вибірки, розмір, метод відбору.

2.2. Опис методів і технік отримання інформації (10 балів)

	<p>Вибір відповідних методів збору даних (5 балів) – кореляція методу з предметом дослідження.</p> <p>Розробка дослідницького інструментарію (5 балів) – анкета, бланк спостереження, сценарій інтерв'ю тощо.</p> <p>2.3. Обґрунтування логіки й методів аналізу даних (8 балів)</p> <p>Обґрунтування логіки аналізу (3 бали) – послідовність роботи з даними.</p> <p>Визначення методів аналізу (3 бали) – обґрунтування використання статистичних або якісних методів.</p> <p>Опис методів емпіричної апробації гіпотез (2 бали) – чи передбачено перевірку гіпотез через аналіз даних.</p> <p>Загальні вимоги до роботи (максимум 3 бали, які можуть бути відняті за недоліки):</p> <p>Грамотність та логіка викладу (1 бал) – академічний стиль, відсутність граматичних помилок.</p> <p>Коректність посилань на джерела (1 бал) – використання відповідного цитування.</p> <p>Дотримання вимог оформлення (1 бал) – структура роботи, правильне подання заголовків, списку літератури.</p> <p>Підсумкова оцінка:</p> <p>Методологічна частина – 25 балів.</p> <p>Методична частина – 25 балів.</p> <p>Загальна максимальна оцінка – 50 балів.</p> <p>Обов'язковою умовою зарахування іспиту є виконання всіх передбачених навчальним планом завдань та отримання не менше 51 балу зі 100 можливих.</p> <p>Ці критерії дозволяють оцінити як теоретичну підготовку студента, так і практичну здатність розробляти програму соціологічного дослідження.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Додаток. Схема курсу
«Кількісні соціологічні дослідження»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ТА ЗАГАЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ “ЯКІСНИХ” СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ					
1/8 год.	<p><u>Тема 1. Місце кількісних методів в структурі соціологічного знання.</u></p> <p>Теоретичне підґрунтя та історія становлення кількісної методології у соціології. Базові теоретичні положення та гносеологічні схеми рівнів соціологічного аналізу. Дедуктивні та індуктивні стратегії наукового дослідження та місце кількісних методів в структурі соціологічного пізнання. Кількісна та якісна парадигми в соціології. Історична взаємодія кількісних та якісних підходів</p>	<p>Лекція <i>F2F</i></p> <p>Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)</p>	<p>Основна: 1, 3-5 Додаткова: 1, 4, 5, 6 Інтернет-ресурси: 1-19</p>	<p>1.Презентації студентів по основних структурних парадигмах, як мовах описання. 2.Вправи на описання соціальних феноменів використовуючи презентовані структурні парадигми</p>	1-й тиждень
2/8 год.	<p><u>Тема 2. Історія становлення кількісних соціологічних досліджень та сучасний стан</u></p> <p>Соціальні обстеження у протосоціологічний період та в період класичної соціології. «Солом'яні опитування» на початку 20 ст. в США. «Поворот Геллапа» та його вплив на подальшу інституціоналізацію кількісних соціологічних досліджень. Динаміка розвитку сфери соціологічних</p>	<p>Лекція <i>F2F</i></p> <p>Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)</p>	<p>Основна: 1,3-5 Додаткова: 3, 6 Інтернет-ресурси: 1-19</p>	<p>1.Презентації студентів з кейсами пов'язаними з становленням, розвитком та сучасним станом кількісних соціологічних досліджень. 2. Історія становлення кількісних соціологічних досліджень та сучасний стан</p>	2-й тиждень

	досліджень у 20 ст. Сучасний стан кількісних соціологічних досліджень. Загальнонаукові методи. Аксиоматичний метод. Дедуктивний і індуктивний методи. Идеографічний і номотетичний методи. Порівняльно-історичний метод. Теоретичні методи. Методи Бекона, Дюркгейма, Вебера, Бурдьє, Бергера-Лукмана.				
3/8 год.	<p><u>Тема 3. Категорійний апарат методології та методики кількісних соціологічних досліджень. Типовий цикл кількісного соціологічного дослідження</u></p> <p>Поняття методології, методу, техніки та процедури. Взаємозв'язок теорії та методології. Типовий цикл кількісного дослідження та його складові компоненти. Монодослідження та дослідницькі проекти.</p>	<p>Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)</p>	<p>Основна: 3-5 Додаткова: 1, 2, 3, 5, 6 Інтернет-ресурси: 1-19</p>	<p>1. Презентація робочими групами студентів ідей дослідження для наскрізного навчального завдання. Огляд існуючих досліджень по обраній ідеї. 2. Категорійний апарат методології та методики кількісних соціологічних досліджень. Типовий цикл кількісного соціологічного дослідження.</p>	3-й тиждень
4/8 год.	<p><u>Тема 4. Практика та типологія кількісних соціологічних досліджень. Структура кількісних методів соціологічних досліджень</u></p> <p>Дослідницькі ситуації застосування кількісних методів соціологічних досліджень. Фундаментальні дослідження. Прикладні дослідження. Дослідження громадської думки.</p>	<p>Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота)</p>	<p>Основна: 1-5 Додаткова: 2, 3, 5, 6 Інтернет-ресурси: 1-19</p>	<p>1. Презентація робочими групами студентів ідей дослідження для наскрізного навчального завдання. Огляд існуючих досліджень по обраній ідеї. 2. Практика та</p>	4-й тиждень

	Структура та рівні методів кількісних соціологічних досліджень.	робота, самостійна робота)		типологія кількісних соціологічних досліджень. Структура кількісних методів соціологічних досліджень.	
Модуль 2. Програма кількісного соціологічного дослідження. Методологічні та методичні засади кількісних соціологічних досліджень					
5/8год.	<u>Тема 5. Методологічні та методичні компоненти кількісного соціологічного дослідження</u> Програма соціологічного дослідження. Проблемна ситуація, мета, завдання, предмет та об'єкт кількісного соціологічного дослідження.	Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)	Основна: 3- Додаткова: 2-7 Інтернет-ресурси: 1-19	1.Презентація робочими групами студентів обґрунтування проблемної ситуації, об'єкту, предмету та завдань дослідження по темі наскрізного завдання. 2.Методологічні та методичні компоненти кількісного соціологічного дослідження	5-й тиждень
6/8 год.	<u>Тема 6. Процедура концептуалізації</u> Проблема переходу від абстрактно-теоретичних моделей до емпіричних. Поняття концепції. Процедура теоретичної концептуалізації в емпіричному дослідженні. Поняття концепту, конструкту, вимірів (рівнів) концептуалізації. Основні способи концептуалізації понять.	Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)	Основна:1, 3-5 Додаткова: 2-7 Інтернет-ресурси: 1-19	1.Робота над схемою концептуалізації. 2.Процедура концептуалізації	6-й тиждень
7/8год.	<u>Тема 7. Процедура операціоналізації</u> Поняття індикатору. Процедура операціоналізації та конструювання	Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття	Основна: 1,3-5 Додаткова: 2-7 Інтернет-ресурси: 1-19	1.Робота над схемою концептуалізації. 2.Процедура операціоналізації	7-й тиждень

	емпіричних індикаторів. Проблема множинності та валідності індикаторів.	дискусійного/ практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самотійна робота)			
8/8 год.	<u>Тема 8. Теорія вимірювання у соціології</u> Поняття вимірювання. Рівні вимірювання: номінальна, порядкова та метрична шкали. Особливості вимірювання у соціології та емпіричні можливості різних видів шкал.	Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/ практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самотійна робота)	Основна: 3-5 Додаткова: 7-11 Інтернет-ресурси: 1-19	1.Робота над схемою концептуалізації. 2.Теорія вимірювання у соціології	8-й тиждень
9/8 год.	<u>Тема 9. Методи шкалювання. Конструювання та якість соціологічних шкал</u> Порівняльні та непорівняльні методи шкалювання. Шкала Лікерта. Шкала Степела. Шкала Осгуда. Метод ранжування. Метод розподілення суми. Методика Q-сортування. Основні вимоги до конструювання соціологічних шкал. Параметри якості шкали: надійність та валідність. Методи перевірки шкал на надійність та валідність.	Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/ практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самотійна робота)	Основна: 1, 3-5 Додаткова: 5, 7-11 Інтернет-ресурси: 1-19	1.Робота над схемою концептуалізації. 2.Методи шкалювання. Конструювання та якість соціологічних шкал	9-й тиждень
10/8 год.	<u>Тема 10. Типи кількісних емпіричних досліджень.</u> Види анкетних опитувань. Концептуалізація —	Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/	Основна: 1, 3-5 Додаткова: 1-6 Інтернет-ресурси: 1-19	1.Презентація схем концептуалізації та операціоналізації. 2.Типи кількісних емпіричних	10-й тиждень

	<p>операціоналізація — вимірювання: три основних стадії кількісного соціологічного дослідження. Типологічна структура проекту статистичного соціологічного дослідження. Концепція, ескізний проект статистичного соціологічного дослідження. Робочі гіпотези досліджень: їхня роль при проведенні кількісного соціологічного дослідження, принципи та приклади формування. Операціоналізація.</p>	<p>практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота) Презентація Відео фрагмент ФГД</p>		досліджень.	
11/8 год.	<p><u>Тема 11. Загальні засади вибіркового методу. Методи формування вибіркової сукупності. Розрахунок обсягу вибіркової сукупності</u></p> <p>Поняття вибірових соціологічних досліджень. Поняття генеральної та вибіркової сукупності, одиниць відбору та одиниць спостереження. Загальний алгоритм переходу від генеральної сукупності до одиниць спостереження.</p> <p>Процедури відбору: повторна та неповторна вибірка; одношаблева та багатошаблева вибірка. Ймовірнісні методи формування вибірки: проста випадкова, систематична (механічна), стратифікаційна, кластерна (гніздова). Детерміновані методи формування вибіркової сукупності: доступна (стихійна), теоретична (типологічна), квотна, вибірка методом “сніжного клубка”.</p> <p>Закон великих чисел. Центральна гранична теорема. Закон нормального розподілу. Вибіркова сукупність як</p>	<p>Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)</p>	<p>Основна: 1, 3-5 Додаткова: 3, 5, 6, 8, 9 Інтернет-ресурси: 1-19</p>	<p>1.Презентація схем концептуалізації та операціоналізації. 2.Загальні засади вибіркового методу. Методи формування вибіркової сукупності. Розрахунок обсягу вибіркової сукупності.</p>	11-й тиждень

	<p>ймовірна подія. Розрахунок обсягу вибірки для вимірювання категорійних та метричних ознак, при повторному та безповторному відборі. Встановлення кінцевого обсягу вибірки з врахуванням стратегії подальшого аналізу.</p> <p>Дизайнування багатошаблевої вибірки</p> <p>Параметри якості вибіркового дослідження. Поняття репрезентативності вибіркової сукупності.</p> <p>Поняття параметру та статистичної оцінки. Точкова та інтервальна оцінка параметру. Властивості вибірових оцінок. Стандартна та гранична помилки вибірки.</p>				
12/8 год.	<p><u>Тема 12. Готування анкети статистичного опитування.</u></p> <p>Основні вимоги до інструментарію (анкети). Приклади помилок у формуванні запитань та при складанні віял відповідей (шкал вимірювання). Додаткові запитання. Вимоги до оформлення анкети та до процесу її підготовки.</p>	<p>Лекція F2F</p> <p>Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)</p>	<p>Основна: 2</p> <p>Додаткова: 2, 4, 6</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-19</p>	<p>1.Визначення основи вибірки.</p> <p>2.Готування анкети статистичного опитування</p>	12-й тиждень
Модуль 3. Методи кількісних досліджень.					
13/10 год	<p><u>Тема 13. Опитувальні методи. Метод експертних оцінок.</u></p> <p>Зміст поняття “експерт” та структурні елементи. Метод відбору експертів. Експертне опитування (анкетування,</p>	<p>Лекція F2F</p> <p>Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично</p>	<p>Основна: 1, 3-5</p> <p>Додаткова: 4, 8-11</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-19</p>	<p>1.Розрахунок кінцевого обсягу вибірки.</p> <p>2.Опитувальні методи. Метод експертних оцінок.</p>	13-й тиждень

	експертне інтерв'ю). метод індивідуального “мозкового штурму”. Помилки в роботі експерта. Методи: “круглого столу”, “комісій”, “Дельфі”, “Прогнозування за аналогією”, “Контрольних запитань”, “Номінальних груп” та ін.	орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)			
14/10 год	<p><u>Тема 14. Спостереження. Експеримент.</u></p> <p>Особливості проведення статистичного спостереження. Наукове спостереження. За ступенем формалізованості розрізняють: нестандартизоване/неструктуроване спостереження: стандартизоване/структуроване спостереження. Самоспостереження. Особливості проведення соціологічних експериментів. Специфіка експерименту в конкретному соціологічному дослідженні як методу одержання соціальної інформації полягає в особливостях об'єкта дослідження, яким є люди, що можуть усвідомлювати себе, свої відносини із зовнішнім світом, пізнавати його, будувати теорії і плани. Ще однією особливістю експерименту у соціології є якісно вищий рівень причинної залежності соціальних явищ. Це виявляється в значно більшій, ніж у природно-науковому експерименті, кількості змінних, що детермінують дане соціальне явище.</p>	Лекція F2F Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)	Основна: 1, 3-5 Додаткова: 6, 7-11 Інтернет-ресурси: 1-19	1.Дизайнування програми кількісного соціологічного. 2. Робота на спостереженням. 3.Робота над експериментом.	14-й тиждень

<p>15/10 год</p>	<p><u>Тема 15. Політичні дослідження. Екзит-поли. Телефонні та поштові опитування.</u></p> <p>Опитування громадської думки. Омнібус. Моніторинг.</p> <p><i>Омнібуси</i> за методикою проведення не є якимись особливими опитуваннями, вони особливі лише за організацією проведення дослідження. Омнібус складається з різних запитань, що їх подають різні замовники. Це дає змогу багатьом клієнтам не замовляти повне дослідження (що може бути для них дорого), а дістати інформацію лише з кількох конкретних запитань, які їм потрібні. До цих запитань соціологічні фірми додають ще основні соціально-демографічні дані респондентів, на підставі чого можна зробити різнобічний аналіз отриманих результатів. Великі соціологічні компанії зазвичай проводять омнібуси регулярно (чи раз на місяць, чи раз на два місяці), широко аноншуючи інформацію про проведення та розцінки.</p> <p><i>Моніторингові</i> соціологічні опитування мають на меті з'ясування динаміки громадської думки, простежування змін, які відбуваються.</p> <p><i>Поштове</i> опитування полягає у розсилці анкет поштою й отриманні на них відповідей. Це – найдешевший спосіб анкетування, оскільки не потребує залучення значного числа інтерв'юєрів.</p>	<p>Лекція <i>F2F</i> Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/ практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)</p>	<p>Основна: 1, 3-5 Додаткова: 2, 3, 5, 9-11 Інтернет-ресурси: 1-19</p>	<p>1.Дизайнування програми кількісного соціологічного дослідження.</p> <p>2.Політичні дослідження. Екзит-поли. Телефонні та поштові опитування.</p>	<p>15-16-й тиждень</p>
----------------------	---	--	--	---	----------------------------

	<p><i>Телефонне</i> опитування теж приваблює своєю уявною простотою та невеликими витратами. Телефонні опитування нині широко використовуються західними соціологічними службами, особливо під час виборчих кампаній для щоденного моніторингу рейтингів кандидатів та партій.</p>				
16/9 год	<p><u>Тема 16. Тестування. Тріангуляція.</u></p> <p>Розробка соціологічних тестів. Методологія та практика їх застосування. Соціологічний тест як вимірювальний інструмент у соціологічних науках. Процес розробки соціологічних тестів. Тіангуляція в соціології.</p>	<p>Лекція <i>F2F</i> Лабораторна (інтерактивне заняття дискусійного/ практично орієнтованого характеру, індивідуальна, групова/командна робота, самостійна робота)</p>	<p>Основна: 1, 3-5 Додаткова: 2, 3,5,6, 10, 11 Інтернет-ресурси: 1- 19</p>	<p>1.Презентація розроблених стратегій опитування. 2.Тестування. 3.Тріангуляція</p>	
Разом 135 год.		64 год.		71 год.	